

Харун О.Л.

Магістрант кафедри «Фінанси і кредит»

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Науковий керівник к.е.н., доц. Демиденко Л.М.

м.Київ, Україна

АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Сьогодні збільшується значення освіти як найважливішого фактора формування кращої якості не тільки економіки, а й суспільства в цілому. Його роль постійно зростає. Це продиктовано тим, що система освіти, зокрема вища, є невід'ємною частиною національної інноваційної системи, а інвестиції в освіту при їх ефективності забезпечують умови для появи інноваційних підприємств - фундаменту інноваційної національної економіки. Освіта є одним із показників конкурентоспроможності, а фінансування її, є важливою інвестицією в людський капітал.

Практичним та теоретичним аспектам фінансового забезпечення вищої освіти присвячені праці таких українських вчених, як Боголіб Т. М., Бойко А. І., Каленюк С. І., Кремень В. Г., Куліков А. І., Павлова Т. В., Салиса С. Я., Фещенко Н. М. та інші. Часто дослідження фінансування вищої освіти здійснюється з урахуванням соціально-економічного розвитку держави, на основі чого формуються висновки та пропозиції авторів щодо його вдосконалення.

Фінансування державних вищих навчальних закладів здійснюється за рахунок коштів державного бюджету на умовах державного замовлення на оплату послуг з підготовки фахівців, наукових і науково-педагогічних кадрів та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, з

дотриманням принципів цільового та ефективного використання коштів, публічності та прозорості у прийнятті рішень[1].

Основні джерела фінансування сучасної системи вищої освіти України це кошти державного бюджету, плата за навчання зі сторони студентів (аспірантів, докторантів) або їхніх роботодавців, гранти приватних, національних, регіональних фондів, а також підприємницьких структур в галузі інноваційних розробок [2, с. 6]. Забезпечення повного державного фінансування освіти, з наведених джерел, сьогодні, не є реальним. Тому, актуальним є пошук альтернативних джерел для відновлення масштабів ресурсного забезпечення освітньої сфери.

Існує декілька прикладів альтернативних джерел фінансування . Одним із таких є кооперація приватних фірм та ВНЗ, на умовах контрактів на навчально-інформаційні послуги ВНЗ для фірм. Наступним джерелом є виконання наукових досліджень на замовлення фірм. Це дуже складний, але все ж перспективний напрям залучення фінансових ресурсів. Єдиним невизначеним моментом тут є право на оприлюднення науковцями своїх набутків, коли фактичним їх власником є фірма, яка вкладає в них гроші. Також слід зауважити, що за допомогою реформування деяких законів про благодійну діяльність можна залучити філантропів, як додаткове джерело фінансування освітніх закладів. Ще одне і дуже важливе джерело – це міжнародна допомога та освітні програми ВНЗ України з роботодавцями та іноземними університетами. Через такі програми ЄС, українським вишам пропонується підтримка заходів зі створення потенціалу, щоб модернізувати навчальні програми, поліпшити практику викладання, покращити обладнання та вдосконалити управління. Українським студентам видають гранти, які дозволяють їм отримати повноцінні магістерські дипломи. Такі програми пропонують консорціями європейських університетів. За підтримки ЄС більше 7000 студентів зможуть прийняти участь в програмах молодіжного обміну через Європейську волонтерську службу або програми фінансування мобільності молодих працівників.

Таким чином, державою мають виконуватися всі можливі умови законодавчого покращення, щоб реалізовувати альтернативні джерела фінансування зазначених вище напрямків. Дуже значущою є співпраця вузів з підприємствами, приватними фірмами, майбутніми потенційними роботодавцями, міжнародними організаціями та іноземними вишами. Подібна співпраці не лише залучить додаткові кошти в освітянську сферу, а і покращить конкурентоспроможність студентів та забезпечить економіку країни фахівцями з підготовкою світового рівня.

Література:

1. Закон України „Про вищу освіту” від 01.07.2014 р. № 1556-VII (із змінами та доповненнями)
2. Дубицький Л.Г. Проблеми фінансування інноваційних освітніх програм та шляхи їхнього розв'язання /Л.Г. Дубицький // Компетентність. Розділ Освіта. – 2008. – № 9-10/60-61. – С. 6-9.